

finanțare/ financement/ financing

Ministerul Tineretului și Sportului
Le Ministère de la Jeunesse et du Sport
Ministry of Youth and Sport

Direcția Municipală pentru Tineret și Sport București
La Direction Municipale pour Jeunesse et Sport Bucarest
The Board for Youth and Sport Bucharest

sponsori/ sponsors

ROM DIRECT IMPEX SRL • REUTERS ROMANIA • ROMCAR SRL •
SCHÖTT GLASWERKE BUCUREȘTI

CERCETĂRI SPEOLOGICE

RECHERCHES SPÉLÉOLOGIQUES

SPELEOLOGICAL RESEARCHS

volumul 4/ tome 4/ issue 4

editat de
Clubul Național de Turism pentru Tineret

édité par
Le Club National de Tourisme pour la Jeunesse
published by
The National Club for Tourism for Youth

1996

SUMAR

Programele pentru tineret ale Ministerului Tineretului și Sportului	2
<i>Iosif Rist, Traian Minghiraș, Rôbert Gergely – Avenul Izdocinâi</i>	
din Pietriceaua (m. Maramureșului)	4
<i>Dumitru Istvan, Ioan Tămaș – Date asupra carstului din dealul Popii</i>	
(Valea Vinului, m. Rodnei)	5
<i>Zamfir Șomcutean, Gheorghe Nistor, Marius Todoran –</i>	
Peștera Speranței din dealul Popii (m. Rodnei).....	9
<i>Marius Diaconescu, Traian Minghiraș, Dumitru Istvan –</i>	
Avenul din Groapa Zânelor (m. Rodnei).....	11
<i>Ică Vasile Giurgiu, Mircea Vlădulescu – Jgheabul lui Zalion (m. Rodnei).....</i>	13
<i>Manfred Miculeanici – Peștera de la ponorul Dragoinea (m. Banatului)</i>	19
<i>Paul Damm, Katalin Perenyi, Călin Pop, Szabolcs Szucs, Jozsef Zih –</i>	
Considerații asupra peșterii din valea Rea (m. Bihor)	21
<i>Matei Vremir – Inventar speologic în bazinul mijlociu</i>	
al văii Iadului (m. Pădurea Craiului).....	23
<i>Matei Vremir, E. P. Dica – Notă privind răspândirea</i>	
ursului de peșteră în bazinul mijlociu al văii Iadei (m. Pădurea Craiului) ..	27
<i>Szabolcs Szucs – Izvorul lui Monea, un sistem încă necucerit</i>	
(m. Pădurea Craiului)	30
<i>Paul Damm, Szabolcs Szucs, Jozsef Dezso –</i>	
Zona carstică Subpiatră (m. Pădurea Craiului).....	34
<i>Matei Vremir, Zolt Kovacs – Peștera aven din dealul Pobraz (m. Pădurea Craiului) ...</i>	38
<i>Iosif Rist – Explorări subacvatice în izbulul Zugău (podiușul Someșan)</i>	44
<i>Iosif Rist, Traian Minghiraș, Felix Mersel, Ioan Mureșan –</i>	
Avenul cu sală de la izbulul Mare al Barcăului (m. Plopiș).....	46
<i>Ică Vasile Giurgiu, Mircea Vlădulescu – Cartarea</i>	48
<i>Mihai Sorin – Propunere de clasificare a lacurilor carstice</i>	
din România formate pe calcare.....	67
<i>Erika Gal, Eugen Kessler – Avifauna fosilă pleistocenă din peșterile Maltei</i>	68
<i>Ioan Sârbu – Programe pe calculator pentru asistarea</i>	
studiilor de speoclimatologie	70
Protejați mediul carstic.....	83

redactorul volumului
(le rédacteur du volume) (editor): *Ică Giurgiu*

adresa redacției
(l'adresse de la rédaction) (newspaper office):
Clubul National de Turism pentru Tineret
str. Dem. Dobrescu 4-6 camera 123
701192 București 1, Romania
tel/fax 3125374; tel 6386045/107, 108, 232

Explorări subacvatice în izbucul Zugău (Podișul Someșan)

Iosif Rist

clubul Montana Baia Mare

Subaquatic exploration in Izbuclul Zugău (Someș Plateau)

Abstract

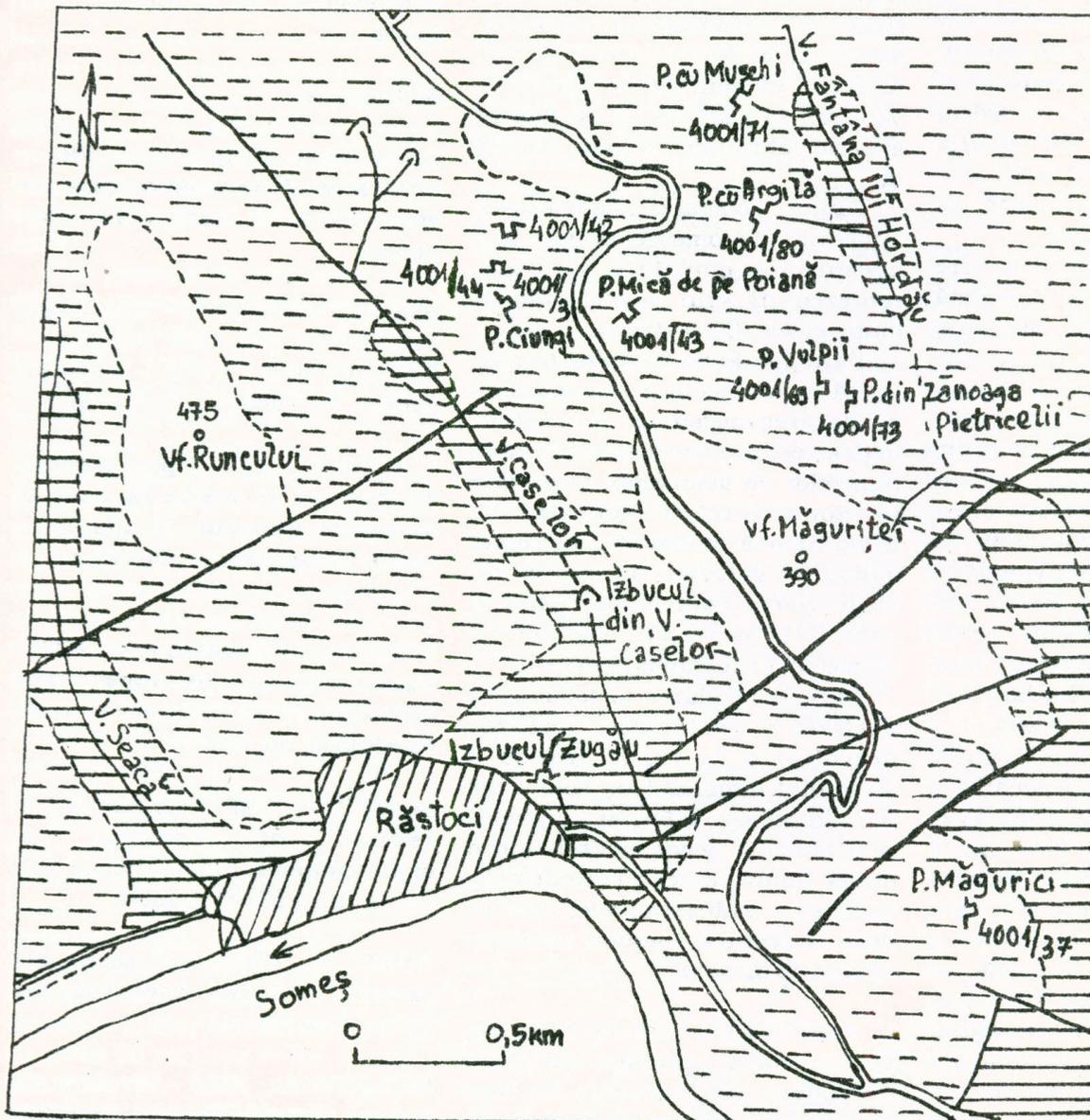
The three sinkings that the author performed up to this moment gave the opportunity to map 52 m, 31 m being completely flooded (6 m from the entrance - Siphon 1 and 25 m - Siphon 2); the mapped terminus was

also a siphon. The explored underground stream represents a phreatically modelled gallery, with NE direction; its different direction in comparison with the main underground streams from the Someș Plateau is suggesting a Mesteacăn-Boiu Mare areal feeding. The explored gallery is large (2 on 3 m) excepting the entrance - and it has a lot of fine feeding.

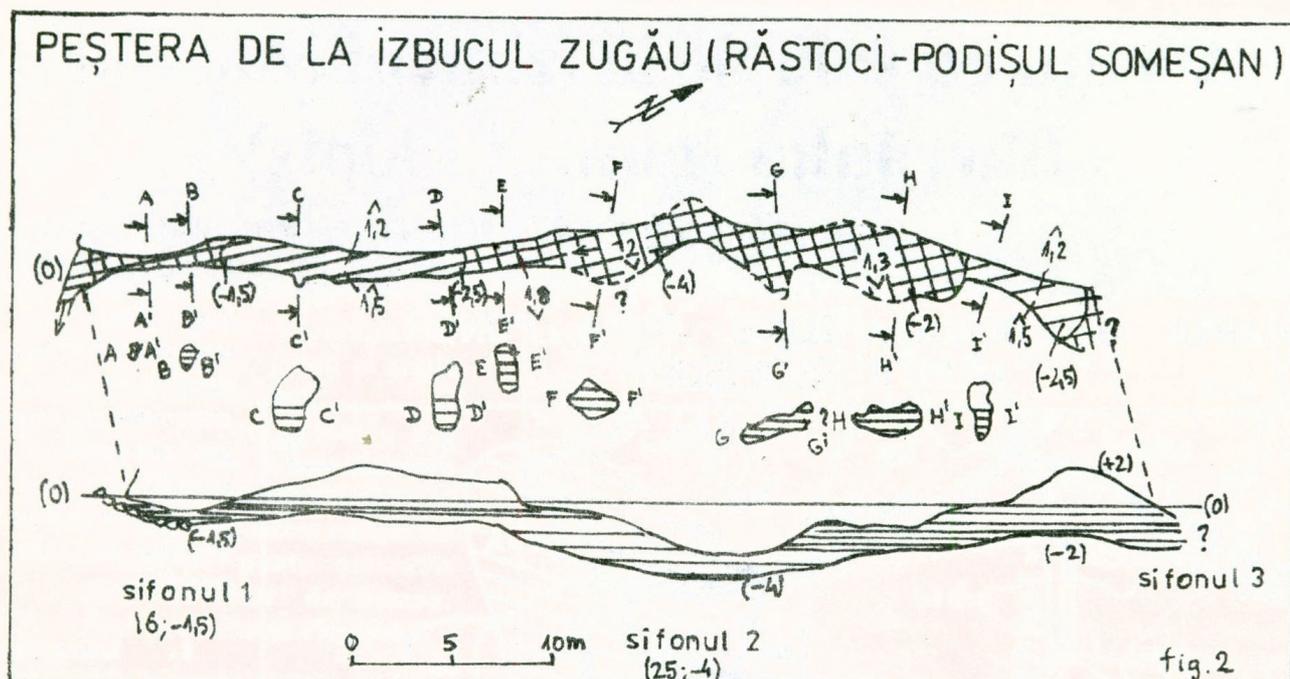
Izbucul Zugău este una din cele mai importante exugente din Podișul Someșan (debit 0,3-0,5 mc/sec - după Baboș, Mureșan, 1981). Și spre deosebire de celelalte izbucuri mari din Podișul Someșan (Toplița, valea Seacă - Cuciuclat, v. Purcărețului), suprafața nu oferă nici cea mai mică informație asupra traseului subteran sau a posibilei

zone de alimentare (zona imediat nordică nu are pierderi de apă sau exocarst semnificativ, iar tulburarea apei în izbuc abia la 48 ore de la viituri (Baboș, Mureșan 1981) sugerează un traseu subteran lung).

Penetrarea sifonului de la intrare (lungime 6 m, denivelare - 1,5 m, lățime 0,7-1,8 m, înălțime 0,4-0,8 m) a fost efectuată pentru prima dată de autor în 21.7.1991, intrarea în cavitate necesitând abordarea acesteia cu buteliile împinse în față. Explorarea din 1991 a dus și la parcurgerea unei galerii semiinundate, până la sifonul 2. Datorită temperaturii reduse a apei și lipsei unui neopren corespunzător acestei temperaturi, abia în 1995, după procurarea materialului necesar, a fost din nou abordată această cavitate inundată. În 26.8.1995, cu un ril de 50 m, este parcurs sifonul 2 (25 m

1	2	3	4
1.Eocen	2.Oligocen	3.Post Oligocen	4.Localitate

lungime), cu lățime pe alocuri mare, cu nișe și galerii laterale care fac dificilă străbaterea, mai ales în condițiile tulburării imediate a apei datorită argilei depuse. De altfel, o nouă scufundare efectuată în 22.9.1995, s-a terminat într-una din aceste nișe, cu clopot de aer și stalactite inundate, nepoziționată pe planul prezentat, nemaifiind posibilă găsierea continuării deja parcursă anterior. După sifonul 2 s-a mai parcurs o porțiune aerată de circa 6 m, până la sifonul 3.

Date geologice

Apa din izbuc vine la zi în baza calcarelor de Cozla (Eocen - Oligocen inferior) unde încep să apară frecvente intercalații impermeabile. În faleză este evidentă debușarea apei pe o fractură ce produce însă o denivelare minoră. Traseul subteran fiind situat în porțiunea bazală a calcarelor are multă argilă depusă, care determină tulburarea apei și lipsa vizibilității la întoarcere. Dar și la intrare, scufundătorul va străbate o apă cu limpezime redusă, căci o parte a argilei e antrenată de activul subteran. În timpul scufundării din august 1995, în condiții de caniculă prelungită, temperatura apei era de 10°C.

Descrierea porțiunii explorate

Sifonul 1 este determinat de o dizolvare sub presiune a galeriei, dar nivelul actual al apei este datorat conului de blocuri acumulat la ieșirea apei la zi, în baza pantei

(acumulare care determină și dimensiunile reduse ale intrării) ca și de ridicarea artificială a nivelului prin realizarea unui canal betonat pentru captarea și folosirea apei pentru adăpatul vitelor (în condițiile secetei din vara anului 1995, apa izbucului a rămas singura sursă din zonă, izvoarele existente în formațiunile oligocene acoperitoare secând complet). În continuare, galeria aerată are o înălțime de 2,5-3 m (cu spațiul aerat de 1-1,5 m), cu profil de diaclază modelată freatic.

Sifonul 2 unde se atinge denivelarea de -4 m, are o morfologie caracteristică de modelare sub presiune, atât a diaclazei tectonice, cât și a unui spațiu de față de strat, iar pentru sifonul 3, încă neexplorat, se estimează depășirea denivelării negative maxime din sifonul 2.

Cursul activ cartat are o lungime de 52 m (dintre care 31 complet inundați). Orientarea porțiunii cartate (cu direcție generală ce devine NE spre porțiunea finală) sugerează o alimentare din zona Mesteacăn - Boiu Mare și o subtraversarea a v. Caselor, pe porțiunea în care valea are încă curs subaerian, aval de izbucul din v. Caselor. Subtraversarea se realizează la o denivelare de minimum 10 m față de patul albiei.

Concluzii

Galeria cvasiinundată parcursă în izbucul Zugău este modelată freatic, cu adâncime din ce în ce mai mare a patului pe măsură ce ne

depărtăm de izbuc, astfel că atingerea unui tronson complet aerat pare depărtată. Cursul subteran are o orientare diferită de cea a principalelor cursuri similare din zonă (NE față de EW), conformă cu înclinarea monoclinală a stratelor, dar este format în aceeași etapă veche de carstificare ca și peșterile de la moara lui Pocol și Lii, pe trasee ce nu sunt încă afectate de rețeaua hidrografică secundară, mai nouă. Cu excepția intrării, galeria este spațioasă, dar prezența abundentă a argilei face ca orice deviere de la traseul principal să oprească explorarea. Și chiar în cazul atacării corecte a traseului, vizibilitatea este redusă (2-3 m, adesea mai mică decât lățimea galeriei) din cauza argilei antrenate din cursul subteran.

Cele 3 scufundări realizate până în prezent (care totalizează o oră de imersiune) au permis cartarea doar a 52 m, dar au adus totuși elemente de interpretare inedite, care permit intuirea zonei de proveniență a apelor, Mesteacăn - Boiu Mare, cea mai extinsă arie de platou carstic din Podișul Someșan.

Bibliografie

BABOȘ R., MUREȘAN MARIA (1981) - Zona carstică Mesteacăn-Răstoci - cod 4001. Studii și cercetări de speologie, vol. 1, pag. 17-30, Rm. Vâlcea